

Høyringsuttale på dokumentet «Skule for framtida – grep for kvalitet og økonomisk berekraft» frå Surnadal kommune.

Når eg no kjem med ein høyringsuttale på forslaget frå Surnadal kommune om å legge ned grendeskulane, ein, to eller alle tre, er det ulike «hattar» eg kan ta på meg før eg uttalar meg. Eg har «hatt» som busatt i i Øvre Surnadal, innbyggjar i Surnadal kommune, bonde, sjølvstendig næringsdrivande, mor, bestemor, pedagog og spesialpedagog. Ein ting som er felles for alle «hattane», er at uansett kva «hatt» eg tek på meg, kan eg ikkje sjå at det skal vere ei god løysing for Surnadal som kommune, grendene, tilsette eller aller minst barna, at grendeskulane skal flyttast til SUBUS.

Ein av mine jobbar pr. i dag er, på oppdrag for Rindal kommune, å legge til rette kvardagen for unge vaksne som har behov for noko meir oppfølging enn alder skulle tilseie.

Forslaget om å legge ned grendeskulane og flytte barna som bur i grendene ned til SUBUS for skulegong meiner eg ikkje er til det beste korkje for barna i grendene eller barna som sokner til SUBUS.

Eit av punkta som kan tale for at det er positivt å samle alle skulane til ein stor skule (SUBUS), er større fagmiljø og samling av ressursar. Dersom, slik som ved SUBUS, bygningar og uteområde ikkje ligg til rette for så høgt antal elevar og tilsette, så meiner eg dette heller vil føre til ei forringing av det tilbodet elevane allereie har, fordelt på tre grendeskular og ein skule i sentrum. Ein får ikkje nytta det større fagmiljøet og ekstraressursane slik ein har til hensikt dersom fleire av dei andre forutsetnadane ikkje er til stades. Grendeskulane og SUBUS ligg heller ikkje lengre unna kvarandre enn at det er mogleg å søkje støtte dersom det skulle vere behov for det, både den eine og andre vegen.

Store grupper og mange å forhalde seg til, både for elevar og tilsette, er ei utfordring i seg sjølv, spesielt i dei yngste gruppene, og særleg når dei fysiske rammene heller ikkje er tilstades. Hos dei yngste borna er deira potensiale når det gjeld emosjonell, sosial og intellektuell utvikling i stor grad knytta til konteksten dei befinn seg i, born treng ro, forutsigbarheit, stabilitet og dedikerte lærere/andre fagarbeidere. Det meiner eg det er betre forutsetningar for å få til dersom vi beheld alle fire skulane. Større er ikkje alltid betre, det vere seg for elevar eller tilsette, er mi erfaring. Slik elevtalet er ved grendeskulane no, er eg mykje meir bekymra for at elevtalet blir for høgt ved SUBUS enn at elevtalet er for lågt ved grendeskulane. Eg kunne ha skreve mykje om dette, men eg registrerer at de har fått tilbagemeldingar frå tilsette både ved SUBUS og grendeskulane, og mykje kjem fram der når det kjem til det beste for både barn og tilsette, lytt til dei, dei kan sitt fag. La oss behalde alle fire skulane, og legg tilhalda til rette for at dei blir gode oppvekstarenaer for borna i heile Surnadal kommune, det kan og vere den beste økonomiske gevinsten på sikt.

Store grupper, mykje folk å forhalde seg til, vanskelege arbeidsforhold (for både elevar og tilsette), lange bussturar, lang ventetid på buss før heimreise, alt dette er forhold som vil slite på borna, og slitne born er mindre mottakeleg for læring, det gjeld og utrygge born. Store og uoversiktlege forhold kan fort lede til utryggheit, mobbing, skulevegging, uro, konsentrasjonsvanskar, lærevanskar t.d.

Ungane er ein stor og viktig ressurs som vi skal forvalte godt. Kanskje vil dei ein gong kome tilbake til bygda si med nye erfaringar og kvalifikasjonar vi har bruk for. **For at dei skal ha**

moglegheit til seinare å bidra med sitt i samfunnet, anten her i Surnadal eller andre stader, er noko av det viktigaste vi kan gjere å bidra til at dei får ein så god og trygg barndom som mogleg, både i heimane sine, i barnehage og skule. Førebygging er meir økonomisk enn seinare å rette opp i vanskar som har oppstått, mindre smertefullt og ei betre etisk løysing.

Slik samfunnet er i den tida vi lever i, så krev det mykje logostikk for barnefamiliar som skal sjonglere organisering av barnas og sin eigen kvardag (bhg., skule, fritidsakt. heimeliv, kvile, eige arbeidliv). I Øvre Surnadal er det fleire av familiane der begge foreldre har jobbane sine i Øvre Surnadal og Rindal. Ved ei evt. samanslåing av skulane må dei for å levere borna i SFO først køyre 35+- km før dei startar på sin eigen jobbveg, det må dei og etter å ha køyrt heim frå jobb, for henting av barna. Då er dei ikkje langt unna ein Trondheimstur pr. dag, det er mykje bilkøyring. Er det slik vi vil ha det i Surnadal kommune, kan dette vere berekraftig, eller klimavennleg? Det kan umogleg vere noko som er til barnets beste i alle fall. Eg ser for meg at kvardagskabalen for mange foreldre blir vanskeleg, det blir lange dagar borte frå heimen for både barn og vaksne. Dette kan gje slitne barn og slitne foreldre, lite tid saman i heimen, ikkje nokon god situasjon for familiane og oppveksten til barna, dette kan ikkje vere til barnets beste.

Fleire frå sentrum har prøvd å ha borna sine i bhg. ved Mo oppvekstsenter, og har vore fornøgd med bhg., men etter ei tid/over tid har logistikken vorte for krevande med så lang køyreveg. Med samanslåing av skular vil no borna i frå grendene få denne køyreavstanden og lengre dagleg, og dersom det er behov for SFO, vil mange foreldre måtte ta den køyreturen før og etter sin eigen arbeidsveg.

Det er mykje ein kan seie talar mot nedlegging av grendeskulane i tillegg til sjølve skuleinnhaldet, familieliv og kvardagskabal, skulen er samlingspunkt i bygda, bulyst, klima, matberedskap, lokal aktivitet, næringsliv t.d.

Det viktigaste er likevel situasjonen for borna ved ei evt. samanslåing, lange avstandar og tidsbruk på reise, samt situasjonen ved SUBUS, som allereie i dag slit med for lite areal, både inne og ute. Lytt til dei tilsatte ved SUBUS og deira kompetanse, og lytt til dei tilsette ved grendeskulane og deira kompetanse.

I høyringsdokumentet vises det til at ein kan spare frå ca 4 – 9,5 mill ved å legge ned grendeskular, ein, to eller tre. Når ein ser på kva som skal til av endringar for at samanslåinga skal vere fysisk, psykisk og pedagogisk fagleg forsvarleg for barna både i grendene og i sentrum, frå dei går ut døra heime til dei er heime igjen, så er det vanskeleg å sjå for seg at ein vil kunne få den stipulerte sparinga. Når ein i tillegg tek med kostnadane som foreldre og born må betale med lange reiseavstandar, lange ventetider og vanskelege kvardagskabalar, då er det for meg vanskeleg å sjå for seg at dette er ei løysing vi vil ha for kommunen vår.

Å gå inn for ei løysing med berre ein skule i Surnadal kommune, synest for meg å gje større kostnadar enn sparing, menneskeleg, men og økonomisk. Slik det er i dag så synes eg det langt i frå er til barnets beste med ei samanslåing av skulane i Surnadal kommune. Ref. FN's barnekonvensjon og Norges Grunnlov (paragraf 104).

Vennleg helsing

Ann Elisabeth Holten Solem

